

Re: Drög að tillögu deiliskipulags og breytingu á aðalskipulagi vegna Skjólbrekku

Búið til	13.10.2021 15:04:50
Höfundur	Snorri Sigurðsson
Sent	13.10.2021 15:04:48
Tilheyrir	202109-0031 - Drög að tillögu deiliskipulags og breytingu á aðalskipulagi vegna Skjólbrekku

Efni

Re: Drög að tillögu deiliskipulags og breytingu á aðalskipulagi vegna Skjólbrekku

Upplýsingar

Vinnsla

Sent	13.10.2021 15:04:48	Staða	Imported
Eigandi		Tímamörk	
Skjalalykill	42-0 Umsagnir almennt		
Lykilorð			

Þátttakendur

Frá	Snorri Sigurðsson - NI (Snorri.Sigurdsson@ni.is)
Til	atli@skutustadahreppur.is

Innihald

Góðan daginn,

Eftirfarandi er umsögn Náttúrufræðistofnunar Íslands um drög að deiliskipulagi Skjólbrekku við Skútustaði:

Tilvísun í mál nr. 202109-0031 (SS).

Vísað er til meðfylgjandi tölvupósts frá Skútustaðahreppi, dags. 24. september 2021, þar sem óskað er eftir umsögn Náttúrufræðistofnunar Íslands við drög að tillögu deiliskipulags og breytingu á Aðalskipulagi Skútustaðahrepps 2011 – 2023 vegna Skjólbrekku við Skútustaði.

Náttúrufræðistofnun veitti umsögn um skipulags- og matslýsingu sama máls þann 14. apríl 2021. Þar kom fram að stofnunin teldi fyrirhuguð áform um uppbyggingu við Skjólbrekku ekki skynsamleg og að þau fælu í sér vissar ógnir fyrir viðkvæmt lífríki innan verndarsvæðis Mývatns og Laxár sem og röskun menningarlandslags við Skjólbrekku.

Í drögum að deiliskipulagi eru áformin nú útfærð á nákvæmari hátt og staðsetning og umfang nýrra lóða og byggingarreita liggur fyrir. Náttúrufræðistofnun hefur áfram áhyggjur af því að þessi áformaða uppbygging feli í sér ógnir fyrir lífríki sem og aðrar náttúruminjar á svæðinu. Varðar það einkum eftirfarandi:

1. Fuglalíf og annað lífríki.

Í bakgarði Skútustaða sunnan við bæjarstæðin liggja Framengjar, mikilvægt og stórt varpland fugla, þ.m.t. andategunda sem ferðast á varptíma milli varplendna og Mývatns/Stakhólstjarnar. Í nýlegri skýrslu sem Náttúruverndarsvæðið við Mývatn vann um þessar flugleiðir, er sýnt að fuglarnir nýta sér nokkrar flugleiðir milli Mývatns og varplendna sem liggja yfir Skútustaðatúnin og milli þeirra húsa sem þar eru. Fuglarnir fljúga nálægt jörðu og því ljóst að öll mannvirki eða ræktaður gróður sem gætu risið á svæðinu verði líklegar fyrirstöður fyrir flugleiðirnar og eru þær allnokkrar fyrir. Miðað við fjölda og staðsetningu nýrra byggingarlóða og þær eru framsettar í deiliskipulaginu telur Náttúrufræðistofnun mikla hættu á að þessar flugleiðir skerðist ósættanlega mikið sem gæti haft neikvæðar afleiðingar á varp fugla í Framengjum. Ein flugleið er skilgreind sérstaklega í deiliskipulaginu en það er engan veginn fullnægjandi að mati Náttúrufræðistofnunar. Sú leið er of mjög og er staðsett yst á flugsvæðinu.

Tjarnirnar sem liggja milli Skútustaða og Framengja eru mikið notaðar af fuglum, einkum öndum en einnig fleiri tegundum. Þar er þéttleiki og tegundafjölbreytni mikil og óvísanlegt að sjá og fylgjast með eins miklum fjölbreytileika á litlu svæði. Andakollur með unga á leið sinni frá varpstöðvum á Framengjum yfir á Mývatn eða Stakhólstjörn koma þar við og þær eru einnig þéttsetnar af fuglum í biðilshegðun á vorin. Með því að þetta byggð í næsta nágrenni við þessar tjarnir er hættu á að álag muni aukast á fuglalíf, ekki einungis með því að þrengja að flugleiðum, heldur einnig með aukinni hættu á hávaða- og ljósmengun, truflun frá gæludýrum og umferð fólks og mengun frá fráveitu. Tjarnirnar eru þegar undir álagi vegna lífrænnar mengunar, sama á við um Stakhólstjörn hinum megin við þjóðveginn, og fjölgun íbúa á svæðinu leiðir af sér meira álag á fráveitu sem eykur hættu á að mengun berist í viðkvæm ferskvatnsvistkerfi í næsta nágrenni. Í skipulaginu eru lóðamörk afar nálægt t.d. Skjólbrekku- og Dagmálatjörnum og einnig mjög stutt frá smærri tjörnunum þremur suður af Skútustöðum. Forðast ætti að skilgreina byggingareiti í svo mikilli nálægð við tjarnirnar og ekki nær en þau hús sem standa þeim næst í dag.

2. Jarðminjar og landslag

Dagmálahóll er gervígur, sem er af gerð sem er fágæt í nágrenni Skútustaða, þ.e. með mjög lága gígbarma og eiginlega flatur að ofan. Gervígur falla undir sérstaka verndun skv. 61. grein laga um náttúruvernd nr. 60/2013 og eru jafnframt fágætir á heimsvísu og með hátt alþjóðlegt verndargildi. Dagmálahól hefur lítillaga verið raskað m.a. af vegagerð og þar eru gömul fjárhús fyrir en mögulegt væri að endurheimta hólinn með tíð og tíma. Í deiliskipulaginu er skilgreindur stór byggingarreitur sem myndi þýða varanlegt rask á gígnum.

Aukin uppbygging við Skjólbrekku og Skútustaði eins og hún er áformuð í drögum að deiliskipulagi mun breyta ásynd svæðisins mikið og í raun fela í sér grundvallarbreytingu á eðli búsetulandslagsins, færa það úr ásynd landbúnaðarsvæðis þar sem náttúrulegt umhverfi fær töluvert svigrúm yfir í ásynd þéttbýlis.

Samantekt:

-

Náttúruverndarsvæðið Mývatn og Laxá er einstakt bæði á lands- og heimsvísu og nær yfir merkar náttúruminjar er varðar bæði lífríki og jarðminjar sem endurspeglar mikinn fjölbreytileika auk þess sem landslag er stór og mikilvægur þáttur svæðisins. Verndarsvæðið Mývatn og Laxá er eitt af fáum svæðum á landinu þar sem náðst hefur heildstæð vernd yfir náttúruvarn og landslag sem hefur mjög mikið vísindagildi og hátt alþjóðlegt verndargildi. Alþjóðlegt mikilvægi svæðisins endurspeglast í því að þar gildir alþjóðasambýkkt um vernd fugla, svæðið er alþjóðlega mikilvægt fuglasvæði (BirdLife International) og heyrir undir Ramsarsamninginn um vernd votlendis, samning um vernd líffræðilegrar fjölbreytni og Bernarsamninginn um vernd villtra plantna og dýra ásamt lífsvæðum þeirra. Þá er náttúruverndarsvæðið Mývatn og Laxá á yfirlitsskrá UNESCO sem stjórnvöld hafa sambýkkt sem mögulegar tilnefningar á heimsmínjaskrá (<https://whc.unesco.org/en/tentativelists/5586/>) (<https://whc.unesco.org/en/tentativelists/5586/>), <http://www.heimsminjar.is/images/tentative/myvatn.pdf> (<http://www.heimsminjar.is/images/tentative/myvatn.pdf>). Náttúrufræðistofnun tilnefndi svæðið á B-hluta framkvæmdaráætlunar náttúrumínjaskrár árið 2018 vegna fugla (<https://www.ni.is/greinar/na-myvatn-laxa>) (<https://www.ni.is/greinar/na-myvatn-laxa>)).

Náttúruverndarsvæðið Mývatn og Laxá er mjög viðkvæmt fyrir hverskonar raski og framkvæmdum. Núverandi byggð við Mývatn er í dag að mestu í sátt við umhverfið en lítið þarf til að út af beri og er svæðið í heild nálægt þolmörkum. Að mati Náttúrufræðistofnunar ber að forðast framkvæmdir og landnotkun sem felur í sér mögulega ógn fyrir viðkvæmt og sérstakt lífríki, jarðminjar og landslag sem einkennir svæðið og þarf samvist manns og náttúru að taka sérstaklega mikið tillit til sérstöðu svæðisins og verndargildis. Að

öðrum kosti er hættu á að hnignun geti átt sér stað hjá þeim tegundum lífvera sem verða fyrir auknu álagi vegna aukinna umsvifa af mannavöldum og að mikilvægum jarðminjum og landslagsheildum verði raskað á óafturkræfan hátt.

Svæðið við Skútustaði er lítið og viðkvæmt fyrir aukningu á álagi. Svæðið er vinsælt ferðamannasvæði og ýmsar áskoranir hafa þegar lítið dagsins ljós er varða samspil umsvifa af mannavöldum og þolmarka viðkvæmrar náttúru. Því miður eru áform þau sem felast í drögum að deiliskipulagi Skjólbrekku, þó þau séu ef til vill ekki mikil í víðara samhengi, stórfelld staðbundin breyting á viðkvæmu umhverfi að mati Náttúrufræðistofnunar og í þeim felst áhætta á raski og ógnum fyrir viðkvæma náttúru svæðisins sem ætti að forðast.

Virðingarfyllst,

Snorri Sigurðsson

Sviðsstjóri náttúruverndarsviðs / Head of Division, Nature Protection

.....
Náttúrufræðistofnun Íslands / Icelandic Institute of Natural History

Urriðaholtsstræti 6-8, 220 Garðabær.

Sími/Tel: (354) 5 900 500. www.ni.is (<http://www.ni.is/>)

NÁTTÚRUFRAÐISTOFNUN ÍSLANDS

From: "Atli Steinn Sveinbjörnsson" <atli@skutustadahreppur.is>

To: "Magnús Björnsson - VG" <magnus.bjornsson@vegagerdin.is>; "Axel Benediktsson" <axel.benediktsson@umhverfisstofnun.is>; "Sædis Gunnarsdóttir" <saedis@minjastofnun.is>; "Brynja Dögg Guðmundsdóttir Briem" <brynja@biskup.is>; "Árni Einarsson" <arnie@hi.is>; "Móttaka - NI" <Mottaka@ni.is>; "Jóhannes Haukur Hauksson" <johannes.haukur@hne.is>

CC:

Subject: Drög að tillögu deiliskipulags og breytingu á aðalskipulagi vegna Skjólbrekku

Date: 24.9.2021 10:50:46

Góðan dag,

Þann 14. september 2021 var haldin kynning á drögum að tillögu deiliskipulags Skjólbrekku við Skútustaði og breytingar á Aðalskipulagi Skútustaðahrepps 2011 – 2023.

Kynninguna má sjá á facebook vef sveitarfélagsins, <https://fb.watch/8dpxEZx3k/>
(<https://fb.watch/8dpxEZx3k/>)

Tekið hefur verið tillit til þeirra umsagna eftir fremsta megni sem bárust við skipulagslýsingu sem kynnt var í vor.

Óskað er eftir athugasemdum við drögin og að þau berist eigi síðar en miðvikudaginn 13. október.

Bestu kveðjur

Atli Steinn Sveinbjörnsson

Skipulagsfulltrúi

Skútustaðahreppur og Þingeyjarsveit

Sími/Tel. (+354) 464 6664

atli@skutustadahreppur.is (mailto:atli@skutustadahreppur.is)

www.skutustadahreppur.is (http://www.skutustadahreppur.is/)

Meðferð tölvupósts - Disclaimer (<http://www.skutustadahreppur.is/v/19465>)

Viðhengi

image005.jpg (26 KB)

image006.png (5 KB)

image007.png (5 KB)

image002.png (7 KB)

image004.jpg (1 KB)

image008.jpg (1 KB)